

V. letný tábor pre deti s kardiologickými ochoreniami – Detský kardiotábor

1. – 14. júl 2007, Liptovský Ján

Trošičku viac hanblivé, utiahnutejšie, niekedy menej fyzicky zdatné, zväčša vzrastom drobnejšie ako ich rovesníci... ale stále zvedavé, šantivé, hravé, úprimné, pripravené na objavovanie okolitého sveta a na kontakty so svojimi rovesníkmi... reč je o našich kardio-deťoch, čiže o deťoch, ktoré sa dlhodobo liečia na srdcovo-cievne ochorenia a ktoré si získali moje srdce už pred niekoľkými rokmi.

Pre ich často závažnú diagnózu sú oveľa krehkejšie a zraniteľnejšie ako zdravé deti, rýchlejšie sa unavia a sú náchylnejšie k chorobám. Ich ťažké ochorenie spôsobuje viac či menej výrazné vyčlenenie z kolektívu zdravých detí, ako aj nadmernú ochranu zo strany rodičov v obave nielen o ich zdravie, ale mnohokrát aj o ich život. Na druhej strane, ako to už v prírode chodíva, tam, kde im bolo na jednej strane niečo odopreté, na druhej strane im bolo čosi pridané navyše – sú oproti zdravým deťom zručnejšie vo výtvarných aktivitách, vďačnejšie za poskytnuté možnosti a ochotnejšie rozprávať o svojich radoch i starostiach. Každoročne nám v tábore pootvorí svoje srdiečka a nechajú nás nazrieť do svojho vnútra. Ja osobne som im za to nesmierne vďačná. Každoročne si po tábore uvedomím, že moje problémy sú v porovnaní s tým, čo musia dennodenne zažívať tieto deti, len malicherné... a napriek tomu nestrácajú úsmev...

Spoločnou úlohou všetkých detí, ktoré sa tento rok zúčastnili nášho v poradí už piateho kardiotábora, bolo vypísať a odoslať prihlášku do tábora (prihlášky boli k dispozícii u rajónnych detských kardiológov, v Detskom kardiocentre na oddelení i ambulanciách a na internete). A potom nastalo obdobie čakania, či budú spomedzi mnohých záujemcov vybraní práve oni. Veľký počet poslaných prihlášok, ktorý prevyšil kapacitné možnosti tábora, nás utvrdzuje v tom, že náš tábor má pre deti veľký zmysel.

Kľúčom pre výber detí bola tento rok závažnosť ich diagnózy, pre ktorú by sa nemohli zúčastniť na bežnom detskom tábore a tiež skutočnosť, či sa už na niektorom z našich predchádzajúcich táborov zúčastnili alebo nie. Vybraných bolo 35 detí vo veku od šesť do štrnásť rokov, ktorí sa tábora zúčastnili. Zastúpenie diagnóz bolo pomerne pestré, väčšinu detí tvorili malí pacienti s komplexnou vrodenuou vývojovou chybou srdca po operácii, alebo so závažnými poruchami srdcového rytmu a s implantovaným kardiostimulátorom, ako aj deti so získanými kardiomyopatiami.

Tohtoročný kardiotábor sa podarilo zorganizovať Klubu detskej nádeje v spolupráci s Detským kardiocentrom SR, Nadáciou detského kardiocentra a Slovenskou kardiologickou spoločnosťou už po piatykrát. Konal sa v krásnom prírodnom prostredí Liptova, v Liptovskom Jáne. O deti sa staral skúsený tím štrnástich vedúcich a traja mladí vedúci spomedzi našich bývalých táborových detí, ktorí si teda vyskúšali tábor už aj z druhého brehu. Tím našich vedúcich je pomerne rôznorodý a tvoria ho študenti vysokých škôl, mladí lekári a mladí už pracujúci ľudia s bohatými skúsenosťami s organizáciou letných táborov. Rovnako ako vždy doteraz, ani tento rok deti za účasť na tábore nič neplatili, pretože finančné zaťaženie rodiny s ťažko chorým dieťaťom je aj tak veľmi veľké. Všetky náklady na organizáciu letného tábora (ktoré v súčasnosti už presahujú sumu 400 000 Sk za 14-denný turnus tábora) sa hradili zo sponzorských príspevkov. Naším najväčším sponzorom boli rovnako ako minulý rok Slovenská kardiologická spoločnosť a Nadácia detského kardiocentra, po prvýkrát sme dostali príspevok aj od Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, prispeli nám aj všetci naši darcovia 2 % z daní a zdravotníckej firmy ako Abbott,

Actelion, Johnson & Johnson, Boehringer Ingelheim a ďalšie. Za poskytnutú finančnú a materiálnu pomoc im všetkým veľmi pekne ďakujeme aj v mene našich detí a ich rodín. Rovnako si naše poďakovanie zaslúži aj MUDr. Robert Dinka, ktorý sa staral na tábore o deti zo zdravotnej stránky a ktorý s nami spolupracuje úplne od začiatku našich táborov, od roku 2003. V neposlednom rade ďakujeme aj primárovi DKC MUDr. Mariánovi Hrebíkovi za všemožnú podporu pri organizovaní kardiotábora.

Veľké vesmírne cestovanie

Za hlavný motív tohtoročného kardiotábora sme si vybrali cestovanie vo vesmíre. Hneď v prvé ráno sme sa všetci zobudili do ekologickej katastrofy, kedy sme zistili, že naša planéta Zem je už natoľko zamorená, že ďalší život na nej je problematický, a preto si celá naša posádka musela vyrobiť vesmírne moduly a na nich odletieť preskúmať vesmír s cieľom nájsť lepšie podmienky pre život. Deti boli rozdelené do šiestich skupín podľa veku a každá skupina si z veľkej kartónovej škatule vyrobila svoj vesmírny modul. Mali sme *Loď ružovej margarátky*, *Farebný blesk*, *Raketu Merkur*, *Buldogi*, *Black Lady* a *Boeing 777*. Na týchto vesmírnych moduloch potom každé ráno deti pristáli na inej planéte: navštívili sme planétu ľadu, púšte, ohňa, vody, planétu zvierat, opíc, planétu Malého princa, planétu Vianoc, strokotali sme aj v čiernej diere. Počas tábora sme sa zúčastnili troch výletov do okolia. Navštívili sme skanzen v Pribyline, absolvovali sme výletnú plavbu po Liptovskej Mare, pochutili sme si na tradičných bryndzových haluškách v Bobrovci, zvládli sme náročný terén Demänovskej jaskyne a povozili sme sa aj na koníkoch (**obrázok 1**). Celý program bol samozrejme prispôbený fyzickým možnostiam všetkých detí a základným pravidlom na tábore bolo, že svoje tempo prispôbujeme vždy tomu najpomalšiemu zo skupiny. Deti si rýchlo zvykli na spoločnosť svojich rovesníkov a vytvorili naozaj pekné a pevné priateľstvá.

Obrázok 1 Deti z kardiotábora na výlete v krásnych lesoch Západných Tatier

---

Spolu s našimi malými astronautmi sme vytvorili v tábore jednu veľkú rodinu, ktorá spolu držala v dobrom aj v zlom. Deťom spoločnosť rovnako chorých rovesníkov neuveriteľne prospievala, a to nielen z fyzickej, ale najmä z psychickej stránky. Skutočnosť, že mali vedľa seba ľudí, ktorí aj bez dlhého vysvetľovania okamžite vedeli, čo znamená „Holter“, „katetri-zácia“, ECHO, či aké to je stráviť dlhé týždne v nemocnici, im dodávala optimizmus. Takisto sa nemuseli strachovať pri návšteve kúpaliska, že budú musieť vysvetľovať svoju jazvu na hrudníku – mali ju takmer všetci. Pre nás

sú to zdanlivé maličkosti, ale svet týchto detí sa skladá práve z podobných maličkostí.

Všetci zúčastnení sa zhodli na tom, že si podobnú akciu chcú zopakovať aj o rok a za nás vedúcich môžeme len sľúbiť, že urobíme všetko pre to, aby sme im toto pranie splnili.

MUDr. Zuzana Venczelová
Detské kardiocentrum SR, Bratislava